

УДК 347.77

DOI 10.33244/2617-4154.1(8).2022.42-51

В. А. Миколаєць,
д-р юрид. наук,
Державний податковий університет
email: Mykolaietsva@gmail.com
ORCID ID 0000-0002-2346-3994

СТАН ПРАВОВОЇ РЕГЛАМЕНТАЦІЇ ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

Стаття присвячена дослідженню актуальних питань використання досягнень світової науки і техніки, зокрема широкому застосуванню технологій штучного інтелекту у багатьох сферах суспільного життя: медицині, управлінні, обороні, судочинстві, мистецтві, побуті та інших сферах. Зокрема, увага приділяється поняттю штучного інтелекту, законодавству, що забезпечує правове існування вказаних технологій, порівняльному аналізу вирішенню питань, пов'язаних з існуванням та використанням штучного інтелекту у життєдіяльності суспільства у законодавствах країн континентального та загального права; також увага приділяється питанням, які потребують врегулювання під час розробки та вдосконаленні законодавства в цій сфері.

Методологічну основу дослідження склали ряд загальнонаукових та спеціально наукових методів, зокрема: діалектичний метод та формально-логічний метод, соціологічний та порівняльний аналіз, а також системний метод, метод індукції, дедукції, аналізу та синтезу.

Зважаючи на той факт, що використання технологій штучного інтелекту набуває більших масштабів, існує потреба у чіткій правовій регламентації ряду питань, пов'язаних з нормальним їх використанням: авторства, захисту персональних даних, відповідальності за некоректну роботу штучного інтелекту, правового статусу штучного інтелекту тощо. Оскільки законодавство України нині є обмеженим у питанні правового забезпечення зазначених технологій, натомість у кожному конкретному випадку застосовуються норми цивільного, господарського, адміністративного, кримінального та трудового права – існує об'єктивна необхідність нормативного визначення створення, використання технологій штучного інтелекту та забезпечення безпеки, пов'язаної з їх використанням. Найбільш розроблений механізм застосування технологій штучного інтелекту представлений у законодавстві країн Європейського товариства, а враховуючи курс на європейську інтеграцію нашої держави, очевидно, що саме стандарти ЄС у цій сфері будуть покладені в основу відповідних норм українського законодавства в майбутньому.

У результаті дослідження автор доходить висновку про те, що штучний інтелект варто розглядати як чергову нову технологію та правовий інститут, який потребує врегулювання нормами права. Серед питань, які потребують нормативного визначення, зокрема: правовий статус штучного інтелекту, авторські права на твори, створені штучним інтелектом, захист персональних даних, пов'язаних з доступом, збиранням і обробкою їх штучним інтелектом, кібербезпека і застосування штучного інтелекту, права людини і дискримінація, питання відповідальності за дії штучного інтелекту тощо.

Ключові слова: *штучний інтелект, захист персональних даних, правове регулювання, інформаційні технології, робототехніка, відшкодування шкоди, авторські права, інтелектуальна власність.*

Метою статті є дослідження поняття штучного інтелекту, визначення, як саме врегулюється питання його створення, використання та забезпечення безпеки.

Постановка проблеми. Технології штучного інтелекту дедалі частіше зустрічаються у повсякденному та професійному житті, зокрема у різноманітних галузях: у медицині, бізнесі, промисловості, сільському господарстві, обороні, освіті тощо. Сьогодні смартфони впізнають обличчя своїх власників та здійснюють підбір товарів, які він хоч раз шукав у мережі Інтернет, автопілот керує автомобілями та літаками, віртуальні помічники дають відповіді на наші запитання, вуличні камери розпізнають правопорушників, хірургічні втручання проводяться за допомогою роботів – і це далеко не вичерпний перелік випадків, коли сучасні технології значно полегшують життя людей.

Оскільки технології штучного інтелекту (далі – ШІ) все частіше використовуються людиною у всіх сферах суспільного життя, варто дослідити існуючий стан правового забезпечення їх використання, умови створення, застосування та їх безпечність.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значна кількість дослідників вивчає питання, що стосуються штучного інтелекту та його використання, і шукає шляхи їх вирішення. До них належать: Ю. В. Нікольський, В. В. Пасічник, Ю. М. Щербина, Р. О. Стефанчук, Д. Д. Позова, О. Є. Радутний, А. С. Штефан та інші. 1991 року створений і працює Інститут проблем штучного інтелекту (ІПШІ) МОН України та НАН України, які проводять сучасні наукові дослідження, переважно міждисциплінарного характеру. Варто зазначити вклад у розвиток дослідження питання використання алгоритмів ШІ також практиків, зокрема представників юридичної компанії «Єсправо», Juscutum та ін. Питання захисту інформаційної безпеки розглядали у своїх працях Д. С. Азаров, П. П. Андрушко, П. С. Берзін, В. І. Борисов, В. М. Брижко, Л. М. Герасіна, С. В. Дрьомова, Д. А. Калмикова, М. В. Карчевський, О. М. Костенко, С. В. Лашук, С. Я. Лихова, В. О. Меркулова, А. А. Музика, В. О. Навроцький, А. С. Нерсесян, М. І. Панова, В. Г. Пилипчук, Н. А. Савінова, В. Я. Тацій, П. Л. Фріс, В. Б. Харченко та інші. Разом з тим відсутнє комплексне дослідження питання використання технологій ШІ вченими-правниками, що, зокрема, зумовлено відсутністю нормативної бази, яка регламентує використання алгоритмів ШІ та обмеженістю, власне, практики / досвіду роботи з ним в юридичному полі.

Виклад основного матеріалу. Історично першою дефініцією поняття «штучний інтелект» є визначення, запропоноване Дж. Маккарті 1956 року в межах роботи Дартмутської конференції, а саме: штучний інтелект – це наука й техніка створення інтелектуальних машин, особливо інтелектуальних комп'ютерних програм [1, с. 20]. На сьогодні представлено досить широку палітру визначень поняття «штучний інтелект» і підходів до розуміння його сутності – від ототожнення з робототехнікою до сприйняття штучного інтелекту як інноваційного напрямку розвитку науки й техніки, спрямованого на створення інтелектуальних машин та інтелектуальних комп'ютерних програм [2, с. 186].

Відповідно до Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні від 02.12.2020 № 1556-р штучний інтелект – організована сукупність інформаційних технологій, із застосуванням якої можливо виконувати складні комплексні завдання шляхом використання системи наукових методів досліджень і алгоритмів обробки інформації, отриманої або самостійно створеної під час роботи, а також створювати і використовувати власні бази знань, моделі прийняття рішень, алгоритми роботи з інформацією та визначати способи досягнення поставлених завдань [4].

Іншими словами, штучний інтелект – це програмний продукт, який отримує певний запит, збирає та обробляє дані, а потім формує готове рішення. Таке рішення можна сприймати як результат роботи програми, яка демонструє інтелектуальні здібності. А оскільки ІІ є програмним продуктом, що подібний комп'ютерній програмі, то й правове регулювання штучного інтелекту може застосовуватися за аналогією з регулюванням комп'ютерної програми. Наразі в Україні регулювання комп'ютерної програми прирівнюється до літературного твору відповідно до Закону України «Про авторське право і суміжні права».

Уже існує чимало прикладів об'єктів інтелектуальної власності, що створені штучним інтелектом, і питання приналежності на ці об'єкти залишається спірним. Так, є приклади створення людиноподібним роботом на ім'я Софія автопортрету, який був проданий на аукціоні за 688 тисяч доларів, та інших її малюнків. Автопортрет був виконаний за рішеннями, які робот ухвалила без будь-якої людської допомоги, що в цьому контексті одразу викликає запитання авторства на об'єкт образотворчого мистецтва.

Софія є один з найзнаменитіших роботів у світі, який був розроблений у Гонконзі компанією Hanson Robotics й активований у квітні 2015 року. За шість років свого активного життя Софія побувала в багатьох країнах світу, зокрема відвідала Україну у жовтні 2018 року. Чотири роки потому Софія офіційно отримала громадянство в Саудівській Аравії.

Засновник Hanson Robotics Девід Хансон зазначає, що Софія може представляти ряд емоційних станів, а також може бачити емоційні вирази на людському обличчі. Крім того, штучний інтелект має симуляцію кожного великого м'яза людського обличчя, що дозволяє їй формувати вирази радості, скорботи, цікавості, сум'яття, споглядання, смутку, розчарування та інших почуттів [8].

З 2021 року компанія здійснює виробництво подібних роботів, що зумовлено потребою людей у спілкуванні через пандемію, а відтак вони можуть бути гарними

компаньйонами. Серед розробок деякі будуть повними копіями існуючого, інші – здебільшого використані в інших сферах суспільного життя, зокрема в медичній та побуті.

Штучний інтелект Софія є інструментом для науки у вивченні взаємодії людини з роботом, і вона тепер є платформою для того, щоб дозволити штучному інтелекту показувати природні людські емоційні стани. Це є «справжнім емоційним штучним інтелектом» [8].

Зважаючи на такий рівень розробки в галузі робототехніки, постає ряд запитань правового характеру, на які чинне законодавство ще не має відповідей. Зокрема, питання авторства на об'єкти інтелектуальної власності, створені за допомогою технологій ШІ, питання правосуб'єктності та відповідальності за шкоду, завдану роботом, який діє за алгоритмами ШІ.

У цьому контексті важливим є визначення, кому саме належать авторські права на твір, створений за допомогою штучного інтелекту. Людині, що створила програму з використанням штучного інтелекту, чи людині, яка використовувала таку програму та поставила завдання перед штучним інтелектом, або ж самому штучному інтелекту?

Якщо розглядати питання авторства на об'єкти інтелектуальної праці, створені ШІ, то в країнах загального права є загальноприйнятий підхід, за яким ШІ не може бути наділений правами інтелектуальної власності, оскільки вони притаманні лише суб'єкту права. Зокрема, в США у справі «Наруто проти Девіда Джона Слейтера» щодо авторства на фото, зроблене мавпою Наруто, суд прийняв прецедент щодо приналежності фото власнику фотоапарату. Позов в інтересах мавпи подала організація із захисту прав тварин PETA (People For The Ethical Treatment of Animals). Однак і суд першої інстанції, і апеляційний суд дійшли висновку, що, незважаючи на положення законодавства про захист прав тварин, вони не мають права на звернення за захистом своїх порушених прав інтелектуальної власності. Такі права мають лише людські істоти. За аналогією, наявність права інтелектуальної власності не розповсюджуються і на ШІ [11].

У Великобританії нині на законодавчому рівні використовується підхід, що є тотожним з власністю на створені комп'ютерні твори, які належать особі, яка здійснила необхідні заходи для створення твору. Однак це рішення також залишає відкритим питання про те, хто відповідає за дії та рішення автономного ШІ [9].

Разом з тим питання власності на «нематеріальні активи», автономно створені за допомогою технологій ШІ, залишається врегульованими на низькому рівні. Англійське патентне законодавство зазвичай розглядає винахідника як першого власника винаходу. Винахідник – це особа, яка створює винахід. У випадку автономного ШІ, що створює винахід, немає законного власника, оскільки технологія ШІ не може володіти винаходом. Також недоцільно практично продовжувати підхід, за якого власність на нематеріальні активи не належить нікому. Загалом така сама ситуація в багатьох країнах світу. З метою адаптації законодавства про інтелектуальну власність, яке могло б врегулювати питання належності активів, що створюються ШІ, вирізняють декілька варіантів: один з них – дозволити самому автономному ШІ володіти нематеріальними

активами. З цією метою варто надати ШІ статусу юридичної особи, тим самим вирішуються питання відповідальності за некоректні процеси діяльності технології ШІ, що працює автономно. Інший варіант – надання автономним роботам з алгоритмами ШІ статусу, подібного до статусу дитини. Людина відповідатиме за робота так само, як батько чи опікун несуть відповідальність за дитину. Це у певний спосіб допомагає вирішити проблему відповідальності. Істотним обмеженням цього підходу є те, що робот володітиме нематеріальними активами, тоді як людина-батько або опікун матиме досить обмежений контроль [9].

Як бачимо, питання власності об'єктів, створених за алгоритмами ШІ ще обговорюється та перебуває в процесі вироблення найкращих підходів до його врегулювання.

У країнах континентального права та Україні є позиція, за якою автором є фізична особа, яка своєю творчою працею створила твір, та, відповідно, первинне авторське право належить саме такій фізичній особі [6; 7]. Проте залишається неврегульованим питання, яку ж людину вважати автором твору: творця програми чи особу, яка дала завдання такій програмі. Однак у разі купівлі-продажу програми, що містить технології ШІ, укладається відповідна угода користувача, яка врегулює питання авторства внаслідок використання такої програми. У такому разі діє принцип *pacta sunt servanda* (договори повинні виконуватися).

Встановивши питання авторства на продукт, створений за допомогою технологій ШІ, одночасно отримуємо відповідь на питання відповідальності за некоректну роботу ШІ. У цьому сенсі відповідь на нього є досить важливою, оскільки також зумовлює ряд правовідносин приватноправового та публічно-правового характеру. Але де проходить межа між відповідальністю розробника програми зі штучним інтелектом та користувача такої програми?

У своїй статті Т. Г. Каткова доходить твердження про те, що сабот (робот) з електронним (штучним) інтелектом – об'єкт суспільних відносин – власність фізичної або юридичної особи не є та не може бути окремим самостійним суб'єктом суспільних відносин. А тому електронний (штучний) інтелект потрібно сприймати як джерело підвищеної небезпеки та розглядати з урахуванням усіх специфічних умов відповідальності за завдану шкоду з боку саме джерела підвищеної небезпеки, що вже встановлено нормами чинного законодавства України [3, с. 49]. У разі закріплення в майбутньому національним законодавством України особливого статусу сабота (робота) як самостійного суб'єкта правовідносин питання відповідальності за помилки електронного (штучного) інтелекту підлягатиме коригуванню, оскільки запровадження статусу «електронної особи» як окремого різновиду страхування, впровадження додаткових критеріїв розподілу відповідальності між виробником і власником, а також пошук відповідей на всі інші можливі виклики, які виникатимуть у процесі подальшого використання електронного (штучного) інтелекту в різних сферах людської діяльності, зумовлять відповідні дії. Так, якщо розглядати правосуб'єктність «електронної особи» як індивідуального суб'єкта, аналогічного людині, то надання їй такого правового статусу є важливим кроком на шляху до отримання повного набору конституційних

(«людських») прав, що може породжувати в подальшому інші проблеми: наприклад, щодо того, чи можуть до суб'єктів електронного (штучного) інтелекту застосовуватися такі конституційні гарантії, як право не бути в рабстві. Одним з аргументів проти наділення електронного (штучного) інтелекту правовим статусом «електронної особи» є його обмежена вразливість до покарання. Хоча сучасні корпорації також наділяються правосуб'єктністю, незважаючи на це, вони не можуть бути, наприклад, позбавлені волі, на них можуть бути накладені фінансові санкції [3, с. 49].

Станом на сьогодні у зв'язку з обмеженим нормативно-правовим регулюванням вказаних відносин питання відповідальності особи вирішується у кожному конкретному випадку, де важливим є встановлення причинно-наслідкового зв'язку та встановлення моменту, дії, обставини тощо, внаслідок якої виникла некоректна робота ШІ. Так, з метою визначення відповідальності особи важливим є встановлення причин, за яких вона сталася: чи то є недоліки програмного забезпечення, чи є некоректне використання програми користувачем, або ж є втручання сторонніх осіб, що і буде визначальним у покладенні відповідальності на конкретну особу.

Повертаючись до позитивних рис у досягненнях із впровадження технологій ШІ в різних сферах людського життя, варто зазначити, що ШІ не замінює, а істотно полегшує життя людини у сучасному світі, забезпечуючи ефективність використання різноманітних ресурсів, зокрема у галузі медицини: діагностика хвороб, прискорення розробки ліків, внесок у персоналізоване лікування, телемедицину (відео- та аудіочати з лікарями), використання медичних пристосувань (фітнес-трекери, «розумні» годинники, аналізатори параметрів людини та інші подібні девайси), здійснення хірургічних втручань тощо; в обороні – розпізнавання обличчя (для пошуку причетних до військових злочинів та обробки отриманих даних для удосконалення техніки ведення бою в майбутньому, що є значно актуальним для нас сьогодні); в мистецтві – створення ілюстрацій за текстовим описами, написання твору будь-якої складності; в побуті – система «розумний будинок», біометрія (технологія розпізнавання обличчя), автопідбір товарів і послуг ШІ у смартфоні, чатботи тощо; в юриспруденції – аналіз договорів, юридична консультація та оцінка проблем (перший адвокат зі штучним інтелектом «Ross»), судочинство; крім того, в освіті, науці, інформаційній безпеці, кібербезпеці, логістиці, бізнесі, управлінні тощо.

Зважаючи на таку охопленість сфер життєдіяльності технологіями ШІ, питання врегулювання зазначених суспільних відносин постає досить гостро. Через відсутність комплексного правового акта, який би регулював створення, використання ШІ, гарантії безпеки та обмеження в роботі, багато питань залишаються без відповідей та вирішуються юристами за аналогією з іншими подібними правовідносинами.

Єдиним актом, який регулює питання, пов'язані з технологіями ШІ, є Концепція розвитку штучного інтелекту в Україні від 2 грудня 2020 року (далі – Концепція), де визначаються мета, принципи та завдання розвитку технологій штучного інтелекту в Україні як одного з пріоритетних напрямів у сфері науково-технологічних досліджень [4].

У Концепції зазначено ряд проблем, які потребують розв'язання для впровадження інформаційних технологій, частиною яких є технології штучного інтелекту, які є

невід'ємною складовою розвитку соціально-економічної, науково-технічної, оборонної, правової та іншої діяльності у сферах загальнодержавного значення. Для розв'язання вказаних проблем пріоритетними сферами, в яких буде реалізована державна політика розвитку галузі штучного інтелекту, є: освіта і професійне навчання, наука, економіка, кібербезпека, інформаційна безпека, оборона, публічне управління, правове регулювання та етика, правосуддя. Реалізація цілей Концепції розрахована до 2030 року.

На державному рівні наразі здійснюються лише перші кроки в цьому напрямі, з огляду на цілі та очікувані результати майбутнє виглядає досить прогресивно. Найбільш практичні заходи в цій сфері здійснюються в Європейському Союзі, де 16 лютого 2017 року Європейський Парламент ухвалив Резолюцію (2015/2103 (INL)) щодо цивільно-правового регулювання робототехніки з рекомендаціями для Європейської Комісії «Норми цивільного права про робототехніку». Документ налічує понад сто пунктів і присвячений різним аспектам і проблемам робототехніки та ШІ. Зокрема, запропоновано закріпити правові основи використання ШІ та впровадження загальноєвропейської системи реєстрації «розумних» машин. Окремим категоріям роботів, за документом, варто присвоювати індивідуальний реєстраційний номер, який буде занесений до спеціального реєстру, в якому можна буде знайти детальну інформацію про робота, включаючи дані про виробника, власника й умови виплати компенсації у разі спричинення шкоди. Підтримкою ж системи ШІ та її контролем повинно займатися спеціалізоване агентство з робототехніки, яке могло б взятися і за інші аспекти регулювання у цій сфері [10].

Висновки. Зважаючи на стрімке і всеохоплююче поширення технологій ШІ в усіх сферах суспільного життя, існує гостра потреба у їх адекватному правовому регулюванні. Нині єдиним актом, який визначає існування цих правовідносин, є Концепція розвитку штучного інтелекту в Україні від 02.12.2020 № 1556-р, регулювання ж останніх певною мірою відбувається рядом нормативно-правових актів у сфері приватного та публічного права. Це, зокрема, обумовлено і тим, що всі дослідження існування та використання ШІ здебільшого мають міждисциплінарний характер. Крім того, низької якості залишається правове регулювання в усьому світі.

На цьому етапі ШІ варто розглядати як чергову нову технологію та правовий інститут, який потрібно врегулювати нормами права. Питання, які необхідно врегулювати, це, зокрема: правовий статус ШІ; авторське право на твори, створені ШІ; захист персональних даних, пов'язаних з доступом, збиранням і обробкою їх ШІ; кібербезпека і застосування ШІ; права людини і дискримінація; питання відповідальності за дії ШІ тощо.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Баранов О. А. Інтернет речей і штучний інтелект: витоки проблеми правового регулювання. *IT-право: проблеми та перспективи розвитку в Україні*: зб. матеріалів ІІ Міжнар. наук.-практ. конф., Львів, 17 листоп. 2017 р. Львів: Львів. політехніка, 2017. С. 18–42.

2. Великанова М. М. Штучний інтелект: правові проблеми та ризики. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2020. Т. 27, № 4. С. 185–198. doi: 10.37635/jnalsu.27(4).2020.185-198.
3. Каткова Т. Г. Штучний інтелект в Україні: правові аспекти. *Право і суспільство*. 2020. № 6. С. 46–55.
4. Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні / Кабінет Міністрів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-%D1%80#Text> (дата звернення: 01.06.2022).
5. Малюнки робота Софії продали за мільйон доларів / вебсайт. URL: <https://ukr.media/science/430768/> (дата звернення: 02.06.2022).
6. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23 грудня 1993 року № 3792-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text> (дата звернення: 01.06.2022).
7. Цивільний кодекс України: Закон від 16 січня 2003 року № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення: 01.06.2022).
8. Штучний інтелект робот Софія – це великий обман? / вебсайт. URL: <https://futurenow.com.ua/shtuchnyj-intelekt-sofiya-tse-velykuj-obman/> (дата звернення: 02.06.2022).
9. Artificial intelligence – questions of ownership / вебсайт. URL: <https://cms.law/en/int/publication/artificial-intelligence-questions-of-ownership> (дата звернення: 02.06.2022).
10. European Parliament resolution of 16 February 2017 with recommendations to the Commission on Civil Law Rules on Robotics (2015/2103(INL)) / вебсайт. URL: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2017-0051_EN.html (дата звернення: 02.06.2022).
11. *Naruto vs Slater case* / вебсайт. URL: <https://law.justia.com/cases/federal/appellate-courts/ca9/16-15469/16-15469-2018-04-23.html> (дата звернення: 02.06.2022).

REFERENCES

1. Baranov, O. A. (2017). Internet rechei i shtuchnyi intelekt: vytoky problemy pravovoho rehulivannia [The Internet of things and artificial intelligence: the origins of the problem of legal regulation]. *IT-pravo: problemy ta perspektyvy rozvytku v Ukraini, IT law: problems and prospects of development in Ukraine: Proceedings of the 2nd International Scientific and Practical Conference* (pp. 18–42). Lviv: Lvivska politehnika [in Ukrainian].
2. Velykanova, M. M. (2020). Shtuchnyi intelekt: pravovi problemy ta ryzyky [Artificial intelligence: legal problems and risks]. *Visnyk Natsionalnoi akademii pravovykh nauk Ukrainy, Journal of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine*, 27(4), 185–198. doi: 10.37635/jnalsu.27(4).2020.185-198 [in Ukrainian].
3. Katkova T.H. Shtuchnyi intelekt v Ukraini: pravovi aspekty [Artificial intelligence in Ukraine: legal aspects]. *Pravo i suspilstvo*. 2020. № 6. S. 46–55 [in Ukrainian].
4. Kontseptsii rozvytku shtuchnoho intelektu v Ukraini [Concepts of development of artificial intelligence in Ukraine] from December 2 2020. №1556-p / Cabinet of Ministers of

Ukraine. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-%D1%80#Text> [in Ukrainian].

5. Maliunky robota Sofii prodaly za milion dolariv [Drawings of Sophia's robot sold for a million dollars] (2022, June 2). Retrieved from: <https://ukr.media/science/430768/> [in Ukrainian].

6. Law of Ukraine About copyright and related rights from December 23 1993 № 3792-XII. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text> [in Ukrainian].

7. Civil Code of Ukraine from January 16 2003 № 435-IV. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> [in Ukrainian].

8. Shtuchnyi intelekt robot Sofii – tse velykyi obman? [Is the artificial intelligence robot Sofia a big hoax?] (2022, June 2). Retrieved from: <https://futurenow.com.ua/shtuchnyj-intelekt-sofiya-tse-velykyj-obman/> [in Ukrainian].

9. Artificial intelligence – questions of ownership: (2022, June 2). Retrieved from: <https://cms.law/en/int/publication/artificial-intelligence-questions-of-ownership> [in English].

10. European Parliament resolution of 16 February 2017 with recommendations to the Commission on Civil Law Rules on Robotics (2015/2103(INL)) (2022, June 2). Retrieved from: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2017-0051_EN.html [in English].

11. Naruto vs Slater case (2022, June 2). Retrieved from: <https://law.justia.com/cases/federal/appellate-courts/ca9/16-15469/16-15469-2018-04-23.html> [in English].

V. Mykolaiets. Status of legal regulations of application of artificial intelligence technologies

The article is devoted to the study of topical issues of using the achievements of world science and technology, in particular the widespread use of artificial intelligence technologies in many spheres of public life: medicine, management, defense, justice, art, life and other fields. In particular, attention is paid to the concept of artificial intelligence, legislation that ensures the legal existence of these technologies, comparative analysis of issues related to the existence and use of artificial intelligence in society in the laws of continental and common law; attention is also paid to issues that need to be addressed in the development and improvement of legislation in this area.

The methodological basis of the study was a number of general and special scientific methods, including: dialectical method and formal-logical method, sociological and comparative analysis, as well as the system method, the method of induction, deduction, analysis and synthesis.

Due to the fact that the use of artificial intelligence technologies is becoming more widespread, there is a need for clear legal regulation of a number of issues related to their normal use: authorship, protection of personal data, liability for improper operation of artificial intelligence, legal status of artificial intelligence and others. As the legislation of Ukraine is currently limited in the legal provision of these technologies, instead in each case the rules of civil, commercial, administrative, criminal and labor law are applied – there is an objective need for regulatory definition of the creation, use of artificial intelligence and

security technologies, associated with their use. The most developed mechanism for the use of artificial intelligence technologies is presented in the legislation of European countries, and given the course of European integration of our country, it is obvious that EU standards in this area will form the basis of relevant Ukrainian legislation in the future.

As a result of the study, the author concludes that artificial intelligence should be considered as another new technology and legal institution that needs to be regulated by law. Among the issues that need to be regulated, in particular: the legal status of artificial intelligence, copyright in works created by artificial intelligence, protection of personal data related to access, collection and processing of artificial intelligence, cybersecurity and the use of artificial intelligence, human rights and discrimination, liability for artificial intelligence, etc.

Keywords: *Artificial Intelligence, protection of personal data, legal regulation, information technology, robotics, compensation, copyright, intellectual property.*

Стаття надійшла до редколегії 9 червня 2022 року